gyarország" címmel, melynek bevezetőjét *Köpeczi Béla* a Magyar Comenius Társaság díszelnöke tartja majd. A Comenius Tanítóképző Főiskola és a sárospataki Református Kollégium *egyházi emlékülést* tervez Comenius teológiai munkásságáról. A Magyar Comenius Társaság *pályázatot* írt ki Comenius sárospataki munkásságának feldolgozására, melynek értékelése már folyamatban van; erdeményhirdetésre 1992 tavaszán kerül majd sor. A továbbiakban *Comenius emlékplakettel* tervezik elismerni az arra érdemes kutatókat, pedagógusokat.

Megjelenik továbbá a Bibliotheca Comeniana sorozat 3. kötete is, a Consultatio Catholica 4. fejezetének első magyar fordítása, melyet Comenius társadalmi, filozófiai és pedagógiai nézetei szintézisének tekintett. A Magyar Nemzeti Múzeum, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, valamint a sárospataki Református Kollégium Comenius kiállítása Sárospatakon majd Budapesten is látható lesz.

A Comenius Tanítóképző Főiskola a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Felsőoktatási és Kutatási Főosztályával közösen pályázatot írt ki a hazai pedagógus-hallgatók számára *Comenius szellemi öröksége a nevelés megújításában és a pedagógusképzés fejlesztésében* címmel, melynek beérkezési határideje 1992. január 31. Az arra érdemes pályamunkákból 1992. márciusának utolsó hetében 2 napos tudományos felolvasó-ülést terveznek.

A felsorolt események jó alkalmat szolgálhatnak arra, hogy sokaknak többet jelentsen egy csupán homályos egyetemi emléknél egy olyan pedagógiai rendszer, mely szempontokat adhat megújuló oktatási struktúránkhoz. És legyen ez így nemcsak amiatt, mert – ahogy Köröböcz János, a Magyar Comenius Társaság elnöke elmondta – Comenius a népek tanítója volt és a polgárság pedagógiai elméletének és gyakorlatának összefüggő rendszerét alkotta meg, hanem azért is, mert hitet tett a műveltség demokratizálása mellett, mely elvhez a huszadik század végén is hűnek kell maradni – minden szinten.

DEHELÁN ANNA

Magyar Diákszínjátszók II. Nemzetközi Találkozója

(Kecskemét, 1991. november 15-17.)

Második alkalommal rendezte meg az Országos Diákszínjátszó Egyesület és a Kecskeméti Ifjúsági Otthon a Magyar Diákszínjátszók Nemzetközi Találkozóját.

A rendezvénnyel találkozási, tanácskozási, továbbképzési és bemutatkozási lehetőséget kívántunk nyújtani – talán egy kissé sokat markolva s keveset fogva ezzel.

A magyarországi résztvevőket – elsődlegesen csoportokról van szó – az október 15-ig megtekinthető új, országos fesztiválokon még nem látott előadások közül választotta ki az egyesületünk által felkért szakember. A külföldi résztvevőlet az egyes országok színjátszó egyesületei delegálták, figyelembe véve azon kérésünket, miszerint nem kell feltétlenül csoportot és produkciót nevezni (ha éppen nincs olyan előadás, amely felvállalható, megmutatható nemzetközi talákozón is), szívesen látjuk *csoportok nélkül* is a szakembereket.

Ezek alapján két színpaddal képviseltette magát a szlovákiai magyarság, míg az erdélyi magyarok – szlovákiai vendégeinkkel azonos létszámban – csoportvezetőket, rendezőket hoztak. (Sajnos határainktól délre nem színjáték folyik. Ausztriából tavaly

sem volt résztvevő, nincs magyar ifjúsági színpaduk. Kárpátaljáról idén már volt egy vendégünk. Az ottani magyarság kulturális szervezeteitől semmiféle hivatalos válasz nem érkezett.)

A kiválasztott hat hazai előadással viszonylag pontos képet kaphattunk diákszínjátszásunk élvonalának jelenlegi helyzetéről: megtudhattuk, mely műfajokban, milyen témákat, milyen szinten dolgoznak fel a csoportok. A találkozó kb. 200 résztvevője láthatott mesejátékot, komédiát, klasszikus abszurdot, a csoporttagok által szerkesztett anyagot, drámaadaptációt. Más megközelítésben (a műfajoktól, műsoridőtől függetlenül): láthattak színházat és színjátszósdit.

A bemutatók mellett tréningek és szakmai előadások, viták jelentették a program másik fő vonalát. Úgy tűnt, hogy itt nem vettünk figyelembe valamit, nevezetesen: a külföldről érkezettek számára a város, Kecskemét megtekintése, ajándékok vásárlása stb. legalább annyira fontos mint a szakma. A tervbe vett tréningek közül az egyik el is maradt, tekintettel az érdeklődők hiányára (hiába hívtuk legjobb szakembereinket, olyanokat, akikről nemcsak mi tudjuk, hogy tudásuk, tanításuk fontos).

Ezen rendezvényen született az alábbi szándéknyilatkozat:

"Kecskeméten, a Magyar Diákszínjátszók II. Nemzetközi Talákozója ismét lehetőséget nyújtott a külföldi magyar amatőr színjátszók helyzetének megvitatására illetve a véleménycserékre, kezdeményezésekre. Tavaly itt fogalmazódott meg a magyarországi tapasztalatok alapján - a Romániai Magyar Amatőr Színjátszók Egyesülete létrehozásának szándéka is, amely "JÁDZÓ" Társaság néven azóta megvalósult.

Nem véletlen tehát, hogy Cseh-Szlovákiában a komáromi Jókai Napok rendezvénye nemzetközi jellegűvé vált, - kárpátaljai, vajdasági, erdélyi, magyarországi csoportok képviselete által - valamint az sem, hogy 1992. januárjában Romániában megrendezésre kerül az első ilyen jellegű nemzetközi fesztivál.

Meggyőződésünk, hogy a kisebbségi magyar színházmozgalom földrajzilag nem határolható be a közép-európai régióba, mivel a világ csaknem minden táján élnek magyarok. Utalván anyanyelvünk éltető erejére, mint az együvétartozás egyik eszközére, a kisebbségi színházmozgalom közösségteremtő - és megtartó küldetésére, elérkezettnek látjuk az időt, hogy kezdeményezzük egy olyan társulási forma létrejöttét, amely tömörítené a színházi jellegű szakmai egyesületeket illetve ösztönözné ezek kiépítését és együttműködését.

Szándékunk tehát a következő: kezdeményezni a Magyarnyelvű Nemhivatásos Színjátszók Nemzetközi Uniójának megalapítását a következő célokkal:

- a magyarnyelvű színjátszás ápolása, a létező csoportok vagy az azokat képviselő egyesületek (társulások, szervezetek, szövetségek) tevékenységének támogatása, összefogása.
- Szakmai fórumok (fesztiválok, találkozók, műhelyek, táborok stb.) szervezése szakmai tanácsadás biztosítása, szakirodalom felkutatása, terjesztése.
- Információs bázis megteremtése.
- Az anyagi háttér megteremtésének elősegítése."

Kecskemét, 1991. november 17.

Aláírók: *"JÁDZÓ" Társaság, Románia*
Országos Diákszínjátszó Egyesület, Magyarország
Cseh-Szlovákiai Magyar Amatőr Színjátszók Egyesülete, Kárpátalja

Felhívás!

Országos Diákszínjátszó Találkozóra

Az Országos Diákszínjátszó Egyesület felmenő rendszerű eseménysorozatot indít útjára.

Minden magyarországi csoport nevezhet olyan színházi előadással, amelynek szereplői - többségében - 14-20 év közötti fiatalok. Az országos találkozóra műfaji, tematikus és műsoridőbeli megkötések nélkül nevezhetők az előadások, egy csoport akár több produkcióval is jelentkezhet. (Nem nevezhetők viszont azok az előadások, amelyek az utolsó három év országos diákszínjátszó találkozóinak döntőjében szerepeltek).

A nevezés módja: a jelentkezési lap egy kitöltött példányának eljuttatása a következő címre: Marczibányi Téri Művelődési Központ, 1022 Budapest, Marczibányi tér 5/a. jelentkezési határidő: *1992. január 15.*

Az ODE január 30-ig értesíti a csoportokat a székhelyükhöz legközelebb eső területi (megyei) bemutatók időpontjáról, valamint megadja a szervezők címét.

A válogató bemutatókra *1992. február-március hónapjaiban kerül sor*, míg az országos döntőre - várhatóan - 1992. márciusának elején. A záró bemutatón azok a csoportok vehetnek részt, amelyeket a válogató (megyei vagy területi) bemutatókat megtekintő előzsűri tagjai kiválasztanak.

Az előzsűrit az ODE kéri fel - tagjainak feladata az általuk legjobbnak vélt előadások kiválasztása. Munkájukat semmiféle területi szempont nem szabályozza.

Amennyiben egy adott csoport nem tud részt venni a válogató bemutatók egyikén sem, önköltséges alapon, tiszteletdíj és útiköltség biztosításával meghívhatja az előzsűrit.

Az országos bemutatóra meghívást kapó csoportok szállás- és étkezési költségét a rendező szervek biztosítják (az utazás, szállítás költségét nem).

További információk kérhetők a találkozó szervezőitől az alábbi telefonszámokon: Kaposi László: 135-5759 v. 115-0016 Illés Klára: 118-0193 v. 118-0207 Breyer Zoltán 142-4144 v. 142-6968.

Diákrendezői tanfolyam
a Kosztolányi Művelődési Házban működő
Budapesti Diákszínjátszó Bázis szervezésében.

A tanfolyam egy éves.

Témakörei: - színház és drámatörténet - dramaturgia, drámaelemzés - beszéd- és mozgásgyakorlatok, csoport vezetése - rendezéselmélet és gyakorlat.

A foglalkozások *csütörtökön délután 15-18 óra között* a IX. Kálvin tér 9. udvarban a Kosztolányi tantermében zajlanak. A tanfolyamokhoz két, néhány napig tartó tábor kapcsolódik a téli, illetve a tavaszi szünetben.

A kurzus befejezését elméleti vizsgák és a vizsgarendezések bemutatói zárják.

Olyan színház iránt érdeklődő, főként második-harmadikos diákok jelentkezését várjuk, akik nemcsak elmélyedni kívánnak a színházművészetben, de szívesen alakítanának iskolatársaikból, barátaikból csoportot, vállalkoznak maguk is a rendezés feladatára.

A tanfolyam díja - a táborozás költségei nélkül - egy évre 2000 Ft.

A kurzus elvégzését, a vizsgák sikeres megoldását országosan elismert C kategóriás rendezői bizonyítvány zárja a legjobbaknál.

A rendezés tanárai: Keleti István, az Arany János Színház korábbi igazgatója, Puskás Tamás - színész-rendező, Madách Színház.

Kérem Önöket, Önt, Téged, az iskolában terjesszék felhívásunkat, szóljanak az érdeklődő diákoknak.

Jelentkezés: Kosztolányi Művelődési Ház IX., Török Pál u. 3. 1093 (Kálvin téri Áruház mögött) Illés Kláránál. Tel.: 118-0207

KAPOSI LÁSZLÓ

Összetört mondatok a gumiasztal-ágyon

Szentiványéji álom a Várszínházban

Legyünk óvatosak! Ide csak akkor vigyük el a ránkbízottakat, ha egészen biztosak vagyunk abban, hogy hamarosan kárpótolni tudjuk őket valamivel, vagy ha volt már meghatározó találkozásuk Shakespeare-rel – akár csak diákszínházi formában is –, mert ennek a produkciónak a megtekintése nem kínál igazi örömöket. Azért is fontos szólnunk erről, mert ez a darab az, amiről azt szoktuk hinni, ezt aztán már aligha lehet elrontani, nosza rajta, essünk túl az esedékes színházlátogatáson. Ne siessünk!

A díszlet leginkább egy hajó rakodóterére emlékeztet, amelyben alumíniumfalú konténerek és vaslépcsők között, lengő vashíd alatt, kellemetlen ruhákba bújtatott rossz beszédű emberek bukfenceznek egy óriási ágyon.

Kezdetben azt hittem, valami új fordításról van szó, annyira összetört az aranyjánosi szöveg a főiskolások száján. Egyedül *Ráckevei Anna* felnőtt szomorúságú Titániája hív elő elfogadást és azonnali részvétet, de nem azt a bizonyos arisztotelészit, melyet a Poétika említ, hanem magánemberit, aminek semmi köze a színházhoz. Ő az előadás egyetlen pontja, akin megpihenhet a szem, elandalodhat a fül is. (Bár érdekes lenne tudni, honnan veszi az egyébként szép beszédű színész ezeket a kedvesen lágy zalai zsé-ket a zé-k helyett.)

Mert kemény, hideg, gépies előadás ez a Szentiványéji álom, melyben a játékosok csak az egyébként jól megcsinált akrobatikus mozgásgyakorlatokra ügyelnek tiszteletreméltó igyekezettel, de a nézőben azt a nem enyhülő érzést keltik, mintha fogalmuk sem lenne arról, miket beszélnek.

Őze Áron, kit egy hajdani pesti középiskolás fesztiválon egy tragikusan tiszta Moliére darabban jegyeztem meg, most elveszetten kattog, zakatol, mintha Puck-ját a Csillagok háborújából menesztették volna. Bármennyire szívfájdító is az elaludt gyertyáján szomorkodó Holdbéli ember *(Illyés Barna)*, Gyalu, az asztalos *(Molnár Péter)* sóvárogva emlékezhet vissza debreceni diákéveinek mesteremberjelenetére, melyen – hála a rendezőtanár *Várhidi Attilának* –, könnyesre röhögte magát a fél ország. Nevetgélnek persze itt is. A legdöbbenetesebb hatást azonban az egyébként korrekt módon dolgozó *Szűcs Gábor* Zubolyának fején éktelenkedő patkány (vagy nyúl?)-fej kelti. *Ivánka Csaba*, mint Vackor, az ács, mintha maga is azon mélázgatna, nem kéne-e inkább valami színházfélét csinálni? Hihetetlenül nehézkes minden test és lélek. Egy-egy szereplő döng egy kicsit a padlón, majd távozik. Pedig a tébolygó téblábolás minden métere "ki van találva" *Cziáki István* segítségével. *Iglódi István* rendezői pontossága a szokásos magas szinten működik, ha térbeli kidolgozottságot tekintjük. Nem érezhető azonban a szövegelemzői munka. Bántóan rosszak a hangsúlyok, pontatlan és helyenként gorombán módosított a szöveg.

Hiába vigasztalja magát a néző, hogy istenem kezdők csupán, s ezért van az, hogy "nem ponton áll meg a jámbor sehol", maradva a shakespeare-i szöveg fölfogható